

Van Walravensijde (sic) naar Raversijde ...

door Gerard Desseyn

1. Overzicht :

De speling van water en wind door de eeuwen heen vormde, daar waar de bodem er zich toe leende, een inham in de landstrook. Men noemde dit een “yde”. Deze yden werden genaamd naar de heer of bezitter van de grond waar de yde zich bevond (Koks’, Lombard’, Walravens’). Let op de schrijfwijze: geen “y” maar wel degelijk de puntjes op de “i” en de “j”.

Weet dat het vroegere Raversijde, en ja ook Oostende, dieper in zee lagen. Als kleine jongen maakte ik, aan de hand van mijn grootmoeder, lange strandwandelingen. Zij vertelde mij over de zgn. “deringputten”. Het waren stukken soort turf die samengesteld waren uit min of meer plantaardige stoffen die na een hevige storm op het strand aanspoelden. Bij verzanding vormden zich putten. Eenmaal droog waren zij zeer gegeerd als brandstof voor de kachel in de winter. Zij zijn het bewijs dat dieper in zee plantengroei is geweest.

Walravensijde wordt *voor het eerst* vermeld in 1290. Er is sprake van een zeshonderdtal haarden, wat duidde op een relatief dichte bevolking. Later sprak men in volkstermen over zielen ... Omstreeks 1334 is een groot deel van Walravensijde door de zee overspoeld geweest en het werd grotendeels onbewoonbaar. Na de bouw van de Graaf Jansdijk (1400) vestigden de koppige blijvers zich achter deze bescherming en het vissersdorp Walravensijde groeide opnieuw. De bewoners leefden vooral van de haringvangst. Zij vaarden met hun schepen tot aan de kusten van Schotland. Ook kolen werden naar Engeland verscheept; dat komen wij aan de weet uit een document van 1479, ondertekend door Maximiliaan van Oostenrijk die na de dood van zijn gemalin Maria van Bourgondië het regentschap in de Nederlanden waarnam. Datzelfde document leert ons dat er een kapel gebouwd werd waar kerkelijke diensten werden gedaan door de priesters van Middelkerke. Omdat wij geen afzonderlijke parochie hadden noch waren: administratief hoorden wij toen bij Middelkerke, maar kerkelijk bij Mariakerke. Deze kapel stortte in door een hevige storm in het jaar 1735 (bron: *Kerkrekeningen van Middelkerke*). Rond 1860 werd de kapeltoren afgebroken. Eén van de merkwaardigste gedenktekens uit het verleden van ons vissersdorp was verdwenen!

Het einde ... Rond 1566 kwamen de hervormingsgezinde “geuzen” in opstand tegen de koning van Spanje. Oostende werd in 1584 een bolwerk van de opstandige Hollanders en Engelsen. Walravensijde werd het slagveld. Het merendeel van de bevolking verliet de streek. De vissers weken uit naar Zeeland en zij die niet konden ... bleven. Gedurende het Beleg van Oostende (1601-1604) diende Walravensijde als legerplaats voor de Spaanse troepen. Soldaten zijn soldaten, en in woorden én in daden. Zij kwamen uit richting Nieuwpoort en wij, wij zaten middenin het krijgsgewoel. De overgebleven sukkelaars werden beroofd en vermoord; hun vrouwen verkracht ... Alles werd vernield. Het betekende het einde van het vissersdorp Walravensijde. En het heeft lange tijd geduurd vooraleer de Raversijdenaars de klap te boven kwamen en het dorp herrees ...

Meer oostwaarts ontwikkelde zich het “nieuwe” Raversijde: de bevolking die dicht bij Mariakerke woonde, ging naar de Duinenkerk aldaar. Deze oostelijke strook werd “*Mariakerkesplete*” genoemd..”Splete” betekent hier: wijk of hoek. In 1833 ontstond er een betwisting tussen Middelkerke en de gemeente Mariakerke over die grond. Middelkerke (sic) verloor het geding en zo bleven wij bij Middelkerke.

Omstreeks 1823 werd de *Nieuwpoortsesteenweg* aangelegd en dit zorgde voor een snelle aangroei. De woonkernen waren: Schoolstraat, Zakstraat en Nieuwpoortsestenweg. De inmiddels afgebroken

school werd door toedoen van de Zusters van O.L.V. Ten Bunderen van Moorslede geopend in 1905. Gesloten tijdens de Eerste Wereldoorlog, ging zij opnieuw open in 1925. Tot 1945 drukte mijn "Tante Nunne" haar stempel op het jonge volkje van Raversijde.

In 1965 bekwam Raversijde een *zelfstandige parochie*, met als titelheilige: de Aartsengel Rafaël. E.H. Van Gansbeke werd de eerste zieleherder. Hij was onderpastoor op de Sint-Jozefsparochie te Oostende. Toen hij Raversijde verliet, werd hij benoemd tot deken te Dadizele. (Bron: Camiel Pylyser's boek: *Zij en ik*).

2. Onze bijnaam "Transvaal" :

Vanwaar die benaming? Hierop kan ik geen sluitend antwoord geven. Wél weet ik dat ze allang bestaat! Mijn grootvader, timmerman zijnde alhier, ontving ooit een postkaart uit Brussel, met als adres: "Pieter Allary, Timmerman, Schoolstraat, *Transvaal*": een 'straffe' stoot van "De Post". Maar toen werkten zij nog niet met codenummers ... Helaas ben ik niet in bezit van bewuste kaart; deze is verloren geraakt. In zijn reeds aangehaald boek van Camiel Pylyser ("*Zij en ik*"): "mogelijks komt de benaming voort als gevolg van de "*Grote Duinkerke Transgressie*" (grote overstroming). Kan zijn. Persoonlijk meen ik, dat wij die benaming kregen van de Hollanders, hen met wie onze streek eeuwenlang verbonden was. De "Vaal" is een rivier in Zuid-Afrika; het land over de Vaal gelegen noemt men "Transvaal". Toen vochten de Transvaalse boeren tegen hun bezetters om hun vrijheid. De Hollanders kwamen ook alhier vechten tegen de Spanjaarden om hun geloofsovertuiging. Protestanten tegen katholieken. Kwamen zij ook over het water? Van over de Schelde? Is er een verband? Of blijft het een gissing? Waar is, dat er ook vroeger ieder jaar op Raversijde gevochten werd; dit gebeurde op de kermis, voor een lief ... Er was ook in Raversijde een boldersmaatschappij met vaandel. Zij noemde: "*De Transvaalse Boeren*". De vlag is in het bezit van dhr. Edwin Pylyser.

3. Kermis :

Ze begon op de tweede zondag van mei en duurde veertien dagen. Na een Misviering ter nagedachtenis van de gesneuvelde van beide wereldoorlogen ging de voor open. 's Avonds werd er in bijna elke café gedanst. Op donderdag was er paardenkoers. Drafkoers. Vanuit de Sluiswijk in Middelkerke werd er gelopen. Er waren natuurlijk de lokale "cracks". Ondanks het verbod op weddenschappen gebeurde dat toch, met discussies en geruzie tot gevolg ... Voor de jeugd was zo'n paardenkoers een hele sensatie. 't Gebeurde dat een paard viel. Gevolg: geschaafde poten, vleeswonden en bloed ... Door kinderen gezien was dit afgrijselijk. Het ergste was wanneer de Gendarmen van Middelkerke een paard dienden af te maken

Toen waren er drie wielervedstrijden in de kermisweek. Tevens zangwedstrijden, volksspelen en loopkoersen voor de kinderen van de wijk.

Ieder jaar kregen wij de fietsenclub "*De Jonge Vluchters*" uit Middelkerke op bezoek. Het waren muzikanten, een deuntje spelend, rijdend op de velo van café naar café. Musici die een blaasinstrument bespelen, hebben meer dorst dan een pianist ...

4. Verdere uitbouw :

Langs de Nieuwpoortsesteenweg werd een *tramlijn* gelegd. Daar hield de stoomtram halt aan het café "De Tramstatie" bij Maurits Vanhaverbeke.

Er werden drie "*boulevards*" aangelegd , gelijklopend van de Nieuwpoortsesteenweg naar de Zeedijk toe. De bestrating bestond uit witte, ronde bonkige kasseien.

Op de Zeedijk werden *villa's* gebouwd. Slechts in de zomer kwam het zgn. "rijksvolk" met hun dienstmeiden en knechten daar gebruik van maken.

5. Oorlogsjaren :

Gedurende de Tweede Wereldoorlog werden alle bruikbare stroken grond langs die "*boulevards*" omgespit en gebruikt om groenten en aardappelen te kweken. Anderen kweekten tabak in de Zakstraat. Aan de gemeente diende kenbaar gemaakt te worden hoeveel planten men kweekte. Middenin de Schoolstraat stond een gemetselde schuilkelder met stapelbedden in hout. Er werd gelukkig weinig gebruik van gemaakt. Een zelfde bunker stond in de Oostlaan (nu: Zeelaan). Het jonge volk gebruikte deze als "speelterrein"; de "rijperen" om te vrijen.

Van de Duitsers hadden wij niet veel last. Als wij ze maar gerust lieten, deden zij geen "baldadigheden". Schrik hadden wij wel van de "*Feldgendarmen*" en van verklikkers. Zo verging het de knecht van bakker Achiël Ongenaë. Rond de middag – de school was bijna gedaan – kwamen drie moto's met zijspan in gierende vaart de Schoolstraat ingevlogen, met gewapende Duitsers aan boord. Zij hielden halt, vlak vóór het huis van Achiël, en bonkten met hun geweerkolven op de deur ... Achiël werd opgepakt. De school was juist gedaan. Zijn dochttertje, een kind van misschien zeven jaar, kwam te laat om haar vader nog te zien. Omstaanders trachtten die soldaten te bewegen opdat Achiël afscheid kon nemen. Het liet hen onbewogen. Hij werd in een zijspan geduwd, het werd een trekken en sleuren, nog een geweerkolf kreeg hij in zijn nek en ... in loeiende vaart reden zij er vandoor. Deze beelden – al was ik nog geen tien jaar – kan ik niet vergeten. Wij hebben Achiël nooit meer terug gezien ...

6. Vliegveld :

"Dhr. Hektor d'Hondt was de laatste boer, geholpen door zijn zonen, welke boerde op de hofstede waar de eerste ingang van het vliegveld was gelegen. In 1938 werd de hofstede onteigend. In 1939 verliep de pacht en had er een openbare verkoping plaats. De ganse inboedel werd verkocht per opbod, alsook de vruchten op het veld". Aldus Kamiël Pylyser in zijn reeds voornoemd boekwerk.

Dat was het begin van de aanleg van het vliegveld; de Duitsers bouwden de luchthaven verder uit. Betonwegen werden aangelegd. Kubieke meters zand werden uit de duinen aangevoerd met een klein mazouttreintje met "berlingjes" door de firma Byttebier. In 1970 werd dit alles Oostende. ... Onder druk van Jan Piers, toen minister van toerisme en burgemeester van de stad Oostende. Ongeveer 1.000 inwoners werden Oostendenaars.

Men spreekt dikwijls over die "goeie ouwe tijd". Dit is niet helemaal waar. De mensen waren minder gestresseerd, dat wel. De levensomstandigheden waren anders, maar daarom niet altijd beter.

Er bestond geen busverbinding met de "stad". De stadstram (nr. 6) reed tot Mariakerke-dorp; de rest (1 km) konden wij te voet "aflappen".

Naar de Mis (en toen gingen er nog meer dan nu) trokken wij naar het Dui-Nenkerkje, waar nu James Ensor begraven ligt.

Raversijde rond 1930

De Schoolstraat. De kaart werd verstuurd op 10 juni 1937.

7. Begrafenis ...

Dat was vroeger een hele bedoening. Wanneer iemand gestorven was, gingen de “blaffeturen” of “ventenelen” dicht of de rolluiken naar beneden. Een kruisbeeld werd op de buitenkant ervan opgehangen. In de voorplaats werd het lijk opgebaard. De burens kwamen langs om een “kruisgebed” te lezen. De dag vóór de begrafenis werd in de vooravond het lijk gekist.

De dragers waren de naaste burens, door de familie gevraagd of gekozen door de ondernemer [sic]. Het kruisje werd door de beste vriend van de afgestorvene of door de ondernemer zelf gedragen. Het begrafenisrijtuig was van de Gemeente. Naar gelang de “klasse” droeg het zwarte paard dat de lijkkoets trok zwarte oorkappen of een zwarte dekmantel op de rug. Te voet trok de begrafenisstoet naar Mariakerke-dorp, naar het Duinenkerkje.

Na de dienst, opnieuw te voet en voorbij Raversijde, naar het kerkhof van Middelkerke, alwaar de geestelijkheid (als ze het niet vergeten waren) ons een eind tegemoet kwam. Misschien opdat de pastoor stilletjes ouder werd, werden wij opgewacht bij het open graf ... De kist werd gezonken in het graf in bijzijn van de aanwezigen; op het eind van de ceremonie strooiden zij beurtelings en kruisgewijs aarde op de doodkist. Het doffe neerploffen van de aarde op de holle houten kist, heeft mij steeds “aangegrepen” en een blijvende indruk op mij gelaten ...

8. Verplichte tewerkstelling :

Ook tijdens de oorlog moesten de mensen werken voor hun gezin. Niét willen werken voor de bezetter betekende geen inkomen en moest jij de spaarcenten aanspreken. Velen werden verplicht tewerkgesteld. Zo ook mijn grootvader.

Er werkte heel wat volk op het aan te leggen vliegveld. Vele voermannen met paard en kar, een “driewielkar”. Deze laadbak kon gekanteld (“gekipt”) worden. Algauw zag mijn grootvader de mogelijkheid om daarin een valse bodem te maken. En er werd brandhout en ander materiaal gestolen van de bezetter ... Was dat diefstal? Wij aanzagen het als een soort verzet, - en daarbij, wij hadden nood aan brandhout, gelet op de kolenschaarste!

Naast werken op het vliegveld werd ook gebouwd aan de “Atlantikwall”. Dit gebeurde vanaf de Duinenstraat, landinwaarts richting Nieuwpoortsesteenweg, verder binnenland in. Na de bevrijding ging de jeugd erin zwemmen.

Meer aandacht van de bewoners kreeg het delven van een diepe put, vlak vóór het huis van bakker Catryse. Met Duitse vrachtwagens werden vreemde krijgsgevangenen aangevoerd. Er waren zelfs Noord-Afrikaanse gevangenen bij ... Zij stonden onder constante bewaking van gewapende Duitse schildwachten. Sommigen lieten de van hun vrijheid beroofden toe om hun drinkbus te vullen aan de waterpomp die stond aan de muur van de stalling van Jules Depoorter. Stiekem legden wij, van het weinige dat wij hadden, wat in papier gewikkeld brood. Niet zonder gevaar! Gelukkig dat af en toe een schildwacht de andere kant opkeek ...

Toegang tot het strand was verboden. Alsof wij naar Engeland zouden zwemmen ... Er werden op het strand palen neergepoot met bovenaan springtuigen om mogelijke landing te verhinderen. Daar er geen of weinig visvangst was tenzij onder Duitse begeleiding (voor kleine reddingsbootjes één gewapende Duitse matroos), beleefden wij een “wonderbare” haringtoevloed. Die haring aten wij, nu eens gebraden of gerookt, dan weer opgelegd in azijn, of nog op een of andere manier ...

9. Mijn Plechtige Communie binst de oorlog ...

Langs de tramsporen tussen Raversijde en Mariakerke-dorp hadden de Duitsers *putten* gegraven welke als schuiloord dienden bij mogelijke luchtaanvallen. Zo gebeurde het dié dag ... Engelse jachtvliegtuigen durfden weleens onverwacht de batterij "Alfa" bestoken. Vooral wanneer hun bommenwerpers richting Duitsland overvlogen met hun explosieve vracht.

Hoé zij het thuis hadden klaargespeeld weet ik niet, maar ... ik stond van kop tot teen in 't nieuw en met mijn eerste lange broek aan.

Plots had ik een vliegtuig bemerkt dat laag over de duinen scheerde. Meteen ging zijn boordmitrailleur aan het ratelen! Vooraleer mijn tante wist waar ik, in paniek, gebleven was, stond ik in zo'n *put*, tot aan mijn enkels in het slijk!. Aangekomen in de kerk had ik er veel "bekijks". Niet om mijn nieuw kostuum, maar om mijn beslijkte schoenen ...

10. Bevrijding :

Zoals overal in het land werd ook in Raversijde de "bevrijding" gevierd. Een stoet vormde zich waarbij alle verenigingen meewerkten en ze trok door de wijk. In alle cafés werd er gedanst en gezongen. Mé van café "De schulle" (inmiddels verdwenen) kende een aardig woordje Engels en dàt kwam de "commercie" goed van pas. Bovendien had zij een prachtige stem. Zij verstond de kunst om haar klanten te "entertainen" (dat klinkt beter dan gewoon " bezig houden"). De Oostendse volkszanger Bertino trad aldaar op; er was plezier, vertier en leute.

Het waren de Canadezen die ons bevrijd hebben. De Engelsen zijn een tijdje gebleven en bivakkeerden in enkele leeg geroofde villas op de Zeedijk. Ongeveer daar waar nu de "Santhille" staat.

11. Jongleven :

's Winters wanneer het hard gevoren had, was de jeugd te vinden op de "brieke"-put. Door sommigen ook wel de "kliete"-put genoemd. De benaming duidde erop dat daar, einde Schoolstraat, een steenbakkerij gelegen was. Lange tijd nadat het donker geworden was, keerden wij moe maar gelukkig naar huis terug. Na eerst afspraak gemaakt te hebben om er morgen weer bij te zijn, ... als wij tenminste buiten mochten.

Een andere jongensbezigheid was sneeuwballen gooien in die cirkel naar het leeuwenkopje dat keurig ingewerkt was in de façade van Maurits Vanhaverbekes huis (bouwjaar: 1901). Men gooide beurtelings. De verse sneeuwbal bleef kleven op de cementen gevel. Vals spelen ging niet. Dikwijls werden wij door Antoinette weggejaagd; zij beweerde dat ons spel "wakte" (vochtigheid) teweegbracht aan het huis....

Nog een ander vaardigheidsspelletje bestond erin om met onze "schietlap" (katapult) de blaker te raken welke hoog hing aan een verlichtingspaal. Wie raak schoot, hoorde men jouw stenen projectiel "ketsen" op de blaker. Ernaast schieten bracht niks op, tenware je de lamp trof ! "Mondje toe", beloofden wij elkander !! 's Anderendaags kwam de "garde" (veldwachter) ten huize, op zoek naar de dader ... Meestal werd die niet gevonden ...

12. Dorpsfiguren :

* Spada :

Geboren te Leffinge als Henri Vanborn. Zijn ouders waren naarstige, kleine stalmelkers. Terwijl zijn ouders naar de stad waren op melkronde, stal hij de gedroogde hespen welke aan de balken hingen en verkocht ze. Het werd steeds erger.

In de jaren dertig werd alhier in de duinen het lijk gevonden van een beeldschone, jonge vrouw, Margaritte Chyns genaamd. Tijdens deze gebeurtenis vertoefde Henri in Spanje: in de gevangenis voor wapensmokkel en strijd tegen Franco. Hoe hij het feit over die moord te weten gekomen is, is mij onbekend. Maar Henri bekende en België verzocht om zijn uitlevering. "Beter in België dan in de gevangenis in Spanje", moet hij gedacht hebben. Eenmaal in ons "vaderland" terug, ontkende hij iets met deze moord te maken te hebben ... De zaak werd nooit opgelost en hij werd vrijgelaten. Henri kreeg zijn bijnaam "Spada" naar de naam van een Spaanse generaal.

Tijdens wereldoorlog II trok "Spada" in het verzet. Later werd hij ook genoemd als bewaker in de gevangenis van Breendonk. Speelde hij "dubbelspel"? Toen hij hier te Raversijde kwam wonen in de Zeelaan, stond hij onder toezicht van de regering. Zelfs de gendarmen van Middelkerke, al eens "op bezoek" bij hem, waren bang van "Spada". Hij handelde in oud papier en karton; zijn vrouw leerde Henri kennen in de gevangenis. Hij deed hier niemand kwaad. Maar velen bewaarden wijselijk een beetje afstand. "Spada" hield ook café, daar waar nu het "Ribbetje" is. Hij amuseerde zijn caféklanten met zijn "sterke verhalen".

Even een anekdote ophalen. Zijn vrouw was zeer gierig en hield hem kort bij de hand. Tijdens een partijtje kaartenspel, had "Spada" de tafel verlaten, heimelijk uit 't "schof" (lade) geld weggenomen en stilletjes onder tafel doorgegeven aan een speelkaartenvriend, met de vraag "eens te trakteren" ... Henris vrouw wilde, gelet op het late uur, het café sluiten. Maar toen begon die kaartvriend iedereen te trakteren en begon het plezier. Zijn vrouw vertelde later, dat met "café houden" veel geld te verdienen was. Nog later verlieten beiden "Transvaal" en gingen wonen in de omgeving van Doornik. Een paar jaren later las ik in de krant een bericht over een dodelijk ongeval. "Spada" had zich tegen een boom te pletter gereden en hij werd letterlijk onthoofd.

Het was een duistere figuur, maar niemand in Raversijde had hem zo'n einde toegewenst ...

* Pier van Jans :

Dit was de bijnaam van mijn grootvader. Hij was niet alleen timmerman maar zorgde er ook voor dat de overledenen van de wijk netjes geschoren en "proper gewassen" vóór hun "Rechter" konden verschijnen. Bij hun sterven nam hij de maat voor hun doodkist en maakte die eigenhandig.

Iedere zaterdagavond fungeerde mijn grootvader als "barbier": hij knipte haren en schoor gelaten. Menig Raversijdenaar werd door hem "de baard afgedaan". Tussen de rookwalmen van zware Wervikse tabak en bij een schamele verlichting werd er ook schunnige praat verteld. Veiligheidshalve dienden mijn zuster en ik dan het salon te verlaten, kwestie van onze opvoeding.

Hij schrok er niet voor terug om kwajongens hun haar langs één kant te knippen, de rest te laten staan en hun te vragen om volgende week terug te keren.

Maar hoe kwam hij aan deze bijnaam? Zijn vader heette Jan Allary. Alle zonen werden genoemd naar de voornaam van hun vader: Pier van Jans, Charles van Jans en Frans van Jans. Deze laatste was lange tijd timmerman in het Burgerlijk Hospitaal van Oostende.

*** Pinne Hoste**

Dit personage kreeg zijn bijnaam omdat als hij vijf woorden sprak er reeds twee grote vloeken bij waren (hij sloeg er een *pinne* door). Een ruwe vent, dat wel, maar goed van inborst. Toen ik hem tijdens mijn jeugd kende, was hij werkzaam aan de Gemeente Middelkerke als straatveger. Hoe het hem overkomen was, weet ik niet. Er werd hem een been afgezet, tot juist boven de knie. Op een laag stoeltje, met die “stompe” steunend op dat zitmeubel en met zijn handen vast omklemmend aan de leuning, “sjukkelde” hij in huis rond en kon het vloeken niet laten. Tot zijn tijd gekomen was ...

*** Mamsel:**

Op het einde van de tweede wereldoorlog is zij hier komen wonen. Afkomstig uit het Antwerpse kwam zij zich bij ons vestigen uit schrik voor de vliegende bommen (V-1).

“Mamsel” was zeer vroom. Iedere morgen “trippelde” zij met korte “dribbelpasjes” langsheen de tramlijn naar de vroegmis in het Duinenkerkje. Kwajongens hadden ontdekt, dat zij kwaad werd wanneer zij hoorde vloeken. Dit was het sein om op veilige afstand achter haar aan te lopen en een paar “grote godvers” te roepen, ten einde haar op stang te jagen. Zij was het mikpunt van kwajongensstreken. Eens werd een dode mus aan haar voordeur gehangen. Zelfs haar deurknop werd besmeurd met paardenmest.

Zij verdiende dat niet. Nu nog schaam ik me om die vlegelstreken! Geloof me, daar deed ik niet aan mee ...

*** Pé Gansemans :**

In het begin dat ik hem kende, was hij een kleine hovenier, afkomstig van Lombardsijde. Gansemans was één van de beste “gérnoas” (naar ’t ‘Ostends woordenboek’)-kruiers van Raversijde. Eén van zijn dochters verkocht ze dan van deur tot deur. Hij was oud-strijder van ’14-’18. Elk jaar, op 11 november, trok hij te voet naar Middelkerke, met alle eretekens gespeld op zijn “revers”. Terecht fier om de jaarlijkse herdenking bij te wonen van gesneuvelde kameraden. 11 november was een Hoogdag voor Pé !!!

Cafébezoek hoorde bij de viering. Toen in de vooravond de cafébaas hem langs het poortje van zijn hof thuis bracht, trof hij bij zijn eigen thuiskomst tot zijn verwondering Pé opnieuw aanwezig in ’t café ... Pé had zijn woning langs de voordeur verlaten en hij was onopgemerkt weerom “op café” gegaan ...

Op zijn duivenkot kweekte hij een ekster. Dit in zwart en wit gevederde dier, toch een *wilde* vogel, bleef er wonen en deed zijn duiven noch hun jongen enig kwaad. Wanneer Pé Gansemans op het kleine koertje kwam, riep hij tweemaal “tjaeke, tjaeke” (zijn roepnaam) en de vogel kwam uit zijn hand eten. Soms durfde het diertje kleine snuisterijen stelen en ze in zijn nest verbergen. Ook durfde hij vooral in de paartijd een paar dagen afwezig te zijn. Toch kwam deze ekster steeds terug.

Op zekere dag is “tjaeke” weggevlogen. En wij hebben hem nooit meer teruggezien. “Gepakt door de katten”, zei Pé. Maar, als jij ’t mij vraagt, had “tjaeke” een wijf gevonden en was hij gaan wonen in het nabije park van Prins Karel ...

TOT SLOT: De legende van "Flerus" :

Het zgn. "Flerushof" is gelegen op de driesprong van Leffinge, Wilskerke en Raversijde. Ze werd ook de "Bergschuere" genoemd. Ik ging er als kind melk halen gedurende de oorlog van '40-'45. De stallingen en schuur waren gebouwd als een groot vierkant geheel, verdeeld in: paardenstal, koeienstal, en dergelijke meer. Als dakbedekking lag er riet of stro op. De hoeve zoals ik die gekend heb, is nu volledig herbouwd. Toch spreekt men nog altijd van het "Fleruskot"

Flerus was er boerenknecht, bezeten van het kwaad en dienaar van de duivel ... Wanneer het tijd werd om naar de Hoogmis te gaan, stelde hij alles in 't werk om knechten en meiden te beletten tijdig die Mis bij te wonen. Flerus trok het melkkot binnen en schopte alle emmers tegen de grond. Ook de afwas gooide hij overhoop zodat er bijkomend werk was. Tevens kon hij meerdere gedaanten aannemen. Zowel hond, paard of koe. Men was bang van Flerus.

Op zekere dag besloot een boer hem dood te schieten. Maar toen hij aanlegde, veranderde Flerus in de gedaante van zijn eigen trouwe waakhond. De boer durfde het niet aan om de trekker over te halen, uit vrees dat zijn trouwe viervoeter getroffen zou worden ...

Op een andere dag zat er een wagen vast in het slijk. Een tweede paard werd er bijgehaald om de kar uit de gracht en het slijk te trekken. Het lukte niet. Het gebeuren kwam Flerus ter ore. Ter plekke gekomen, bekeek hij de gezichten van de geschrokken toeschouwers. Flerus grijnsde, stroopte zijn mouwen op, zette beide paarden op de wagen en trok deze eigenhandig op de weg!

Meer nog: na een felle storm was de gehele dakbedekking weggewaaid. Dit betekende: grote herstellingskosten voor de arme boer. Met behulp van Lucifer, zo zei men, herstelde Flerus op één nacht de stormschade.

De duivelsknecht baarde de vrome vrouw van de boer grote zorgen. Op een dag kwam een zwervende pater om een aalmoes vragen op het hof. De boerin vertelde over Flerus en de rare dingen die zich hadden voorgedaan. De pater beweerde de oplossing te hebben ten einde de betovering te verbreken. En gaf aan de boerin de raad gelijk alle avonden pap te koken ... maar ditmaal met look vermengd.

In het halfduister aan die lange tafel gezeten, hielden boer en boerin, knechten en meiden Flerus nauwkeurig in de gaten tot hij zijn eerste schep deed in zijn bord. Nauwelijks had hij geproefd of ... Met walg en afschuw spuwde hij het goedje uit en zei: "pap met look".

Flerus vertrok en 't ongeluk ook. De kwade hand werd opgeheven en ... geen mens heeft nog van "Flerus" gehoord !!

P.S. : Aan de ingang van de kerk van Wilskerke kan je een beeldje zien van de geknielde "Flerus" ...